

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. 24-36-41

Nr. 06/4205 din 26.11. 2013
La nr. 449 din 12 noiembrie 2013

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție asupra proiectului de lege pentru modificarea articolului 123 din Codul penal al Republicii Moldova.

Anexă – 2 file.

Director - adjunct

Cristina ȚARNĂ

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra nivelului coruptibilității proiectului

de lege pentru modificarea articolului 123 din Codul penal al Republicii Moldova

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este deputat în Parlament, autor nemijlocit - deputați în Parlamentul RM, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art.art. 6-11, 35 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. Scopul promovării proiectului. Proiectul are drept finalitate excluderea sintagmei „consilierul local; deputatul în Adunarea Populară a Găgăuziei” din noțiunea „persoanei cu funcție de demnitate publică”, redată la alin. (3) art. 123 din Codul penal al Republicii Moldova.

d. Suficiența argumentării. Argumentele invocate de autor în nota informativă nu justifică necesitatea promovării proiectului. La general menționăm că modificările operate la art. 123 din Codul penal au fost dictate de discordanțele existente între prevederile legislației naționale și standardele internaționale anticorupție, în special Convenției Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției, adoptată la New-York la 31 octombrie 2003, ratificată de Republica Moldova prin Legea nr. 158-XVI din 06.07.2007.

Implementarea unor standarde internaționale anticorupție unice constituie unul din obiectivele majore ale colaborării internaționale în structurile regionale anticorupție, iar procesul aplicării convențiilor anticorupție este monitorizat de Grupul de State împotriva corupției (GRECO), la care Republica Moldova a aderat în anul 2001.

Inițial proiectul de lege promovat de Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, (Art. I) prevedea modificarea și completarea art. 123 din Codul penal prin introducerea noțiunilor de „persoană publică”, „persoană publică de rang înalt” și descrierea semnelor definitorii ale acestora. Sfera noțiunii de „persoană publică”, fiind conformă rigorilor impuse de Convenția ONU împotriva corupției. Însă în urma examinării proiectului în cadrul Comisiei juridice, numiri și imunități, la propunerea unor deputați sintagma „persoană publică de rang înalt” a fost substituită cu sintagma „persoană cu funcție de demnitate publică”, având la bază raționamentul unificării terminologiei utilizate de legislația în vigoare. Însă acest fapt nu presupune și transpunerea identică a însăși noțiunii de „persoană cu funcție de demnitate

publică” și a persoanelor care cad sub incidența Legii 199/2010. De asemenea, ținem să menționăm că potrivit *art. 119 din Codul penal*, „ori de câte ori legea penală folosește un termen sau o expresie dintre cele definite în prezentul capitol, înțelesul lor este cel prevăzut la articolele ce urmează”. Astfel, în sensul legii penale termenul de „persoană cu funcție de demnitate publică” este mai larg decât cel utilizat de Legea 199/2010. Invocarea faptului că atribuțiile consilierului local dar și a deputatului în Adunarea Populară a Găgăuziei, sunt reglementate de Legea 436/2006 privind administrația publică locală și de Legea 768/2000 privind statutul alesului local, nu este justificată, din considerentul că actele legislative respective reglementează activitatea nu doar a consilierilor locali și deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei, dar și activitatea primarilor, viceprimarilor, președinților și vicepreședinților de raioane, dar care potrivit Anexei la Legea 199/2010 sunt persoane cu funcții de demnitate publică.

Totodată, semnalăm faptul că potrivit Raportului de conformitate runda a treia de evaluare a Republicii Moldova (2013), Tema 1 – Încriminări, GRECO, a constatat că prin modificările operate în Codul penal, în special cele de la art. 123, Republica Moldova a implementat recomandările sale. Astfel, la pct. 11 din Raportul de evaluare se menționează: „GRECO ia act de informația oferită, conform căreia posibili autori ai actelor de corupție sunt incluși în categoria nouă, și anume, cea de „persoană publică”, care cuprinde orice funcționar și angajat din sectorul public. Prin urmare, autoritățile au luat în considerare principala problemă pe care s-a bazat recomandarea, și anume, caracterul restrictiv al „funcțiilor autorității publice sau a acțiunilor administrative-de dispoziție ori organizatorico-economice” cuprinse în definiția de „persoană cu funcție de răspundere”, care în versiunea nouă a legislației nu mai este determinantă pentru câmpul de aplicare a prevederilor cu privire la corupție.”

În acest context, comunicăm că operarea modificărilor propuse de autor va constitui un regres în implementarea convențiilor internaționale din domeniul prevenirii și combaterii corupției, ratificate de Republica Moldova, motiv pentru care Centru optează pentru nepromovarea în continuare a proiectului.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Prevederile proiectului nu promovează și nu prejudiciază careva interese de grup sau individuale în lipsa justificării interesului public.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

Prevederile proiectului nu sînt în conformitate cu exigențele Convenției penale privind corupția, adoptată la Strasbourg 27 ianuarie 1999, ratificată de Republica Moldova în 2003, unde la art. 2 prevede că fiecare parte adoptă măsurile legislative și alte măsuri care se dovedesc necesare pentru a incrimina ca infracțiune, conform dreptului său intern, atunci când s-a săvârșit cu intenție, fapta de a propune, de a oferi sau de a da, direct ori indirect,

orice folos necuvenit unuia dintre agenții săi publici, pentru el sau pentru altcineva, pentru ca acesta să îndeplinească ori să se abțină de la îndeplinirea unui act în exercițiul funcțiilor sale. Iar art. 4 stabilește că fiecare parte adoptă măsurile legislative și alte măsuri care se dovedesc necesare pentru a incrimina ca infracțiune, conform dreptului său intern, faptele corupere activă și pasivă, dacă acestea se referă la o persoană membră a unei adunări publice naționale care exercită puteri legislative sau administrative.

În cadrul rundeii a treia de evaluare a Republicii Moldova (2011), GRECO a făcut Republicii Moldova următoarea recomandare: „recomandă de a lua măsurile legislative necesare pentru ca corupția activă și pasivă a tuturor categoriilor de agenți publici (în sensul Convenției penale privind corupția STE 173) să fie incriminate penal, inclusiv actele de corupție a tuturor funcționarilor, care cad sub incidența legii privind funcția publică, cât și a celor, care nu exercită funcții de autoritate publică sau de gestiune administrativă, de dispoziție sau organizare economică”. Iar prin Legea nr. 245 din 02.12.2011 privind modificarea și completarea unor acte legislative, această recomandare a fost implementată.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. În conformitate art. 9 al Legii nr. 239-XVI din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional, la inițierea procesului de elaborare a deciziei, autoritatea publică va plasa, cu cel puțin 15 zile lucrătoare pînă la examinarea deciziei, anunțul respectiv pe pagina web oficială, ce va conține în mod obligatoriu: argumentarea necesității de a adopta decizia; termenul-limită, locul și modalitatea în care cetățenii, asociațiile constituite în corespundere cu legea, alte părți interesate pot avea acces la proiectul respectiv. Astfel, menționăm că la momentul examinării prezentului proiect, pe pagina web oficială a Parlamentului este plasat proiectul cu numărul de înregistrare 449 din 12 noiembrie 2013 și nota informativă a acestuia.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigui

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

2. Conflicte ale normelor de drept

Nu sînt identificate conflicte ale normelor de drept, capabile să genereze coruptibilitate.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Nu sînt identificate discreții excesive ale autorităților publice, capabile să genereze coruptibilitate.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

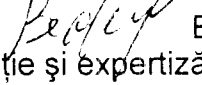
7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărîrea Guvernului nr. 977 din 23.03.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

 Elena Bedros
inspector principal Direcția legislație și expertiză anticorupție
22 Noiembrie 2013